

Bilten, izdanje 2021 Direkcije za ekonomsko planiranje Vijeća ministara BiH tematski je posvećen pretvaranju najveće globalne agende današnjice "Agenda za održivi razvoj 2030" u konkretne aktivnosti u Bosni i Hercegovini.

Dimenzije održivog razvoja (okolišna, društvena i ekonomska) provode se putem sedamnaest ciljeva održivog razvoja i 169 podciljeva u sljedećim područjima: siromaštvo i nejednakost, sigurnost opskrbe hranom, kvaliteta života i dobrobit za sve, zdravlje, obrazovanje, održiva potrošnja i proizvodnja, zaposlenost, rast, infrastruktura, održivo upravljanje prirodnim resursima, klimatske promjene, rodna ravnopravnost, prilagodljivi, uključivi i održivi gradovi i naselja, klimatske promjene kao i pristup pravosuđu te učinkovite i odgovorne institucije.

Iznimna nam je čast što je Direkcija za ekonomsko planiranje koordinirala izradu Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u Bosni i Hercegovini zajedno sa drugim institucijama. Dokument je usvojen u aprilu 2021. i predstavlja značajan korak lokaliziranja Agende 2030. u Bosni i Hercegovini. Dokument se sastoji od tri razvojna pravca i dvije horizontalne teme, a samo implementiranje dokumenta provoditi će se kroz druge strateške dokumente na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini.

Jedan od takvih dokumenata je i Strateški okvir institucija Vijeća ministara Bosne i Hercegovine koji se oslanja na Okvir za realizaciju ciljeva održivog razvoja, a čija izrada je u završnoj fazi.

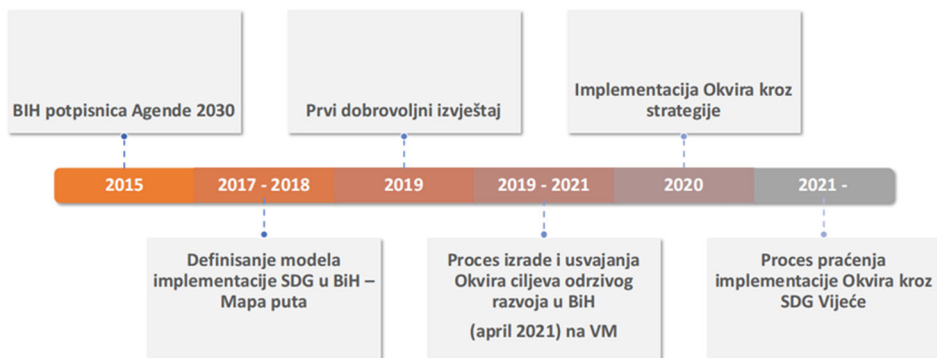
Direktor : Zoran Zeljko

„U ime naroda kojima služimo usvojili smo povijesnu odluku o sveobuhvatnom, dalekosežnom i usredotočenog na ljude setu univerzalnih i transformativnih ciljeva. Riječ je o Agendi bez presedana. To su univerzalni ciljevi koji uključuju cijeli svijet, razvijene i zemlje u razvoju.“

(Iz rezolucije UN A/RES/70/1)

Proces lokalizacije SDG u Bosni i Hercegovini:

Usvojen "Okvir za realizaciju Ciljeva održivog razvoja u BiH"

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (BiH) u aprilu 2021.godine usvojilo je na 32. sjednici dokument „Okvir za realizaciju Ciljeva održivog razvoja u BiH“. Ovaj dokument prethodno su usvojile vlade Federacije BiH, Republike Srpske te Brčko distrikta BiH.

Okvir je ključan za implementaciju Ciljeva održivog razvoja u BiH. Okvir definiše viziju za 2030. godinu, ključne pravce razvoja i pokretače prilagođene lokalnom kontekstu, omogućavajući holistički pristup dugoročnom razvoju tako što definiše prioritete za inkluzivni i održivi rast, te služi kao platforma za saradnju i partnerstvo.

Razvoj može biti održiv samo ako cilja višedimenzionalne uzroke siromaštva i nejednakosti, kao i svih oblika diskriminacije.

Okvir za Ciljeve održivog razvoja u Bosni i Hercegovini temelji se na procjeni ključnih trendova razvoja, prilika i prepreka, posebno u kontekstu pristupanja Bosne i Hercegovine Europskoj uniji te opsežnim konsultacijama s učesnicima provedenim tokom 2018.-2019. Okvir utvrđuje tri pravca održivog razvoja u Bosni

i Hercegovini: 1) Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom, 2) Pametan rast, 3) Društvo jednakih mogućnosti, te dvije horizontalne teme: 1) Ljudski kapital za budućnost i 2) Princip „Niko ne smije biti isključen“.

U skladu sa zahtjevima Agende 2030 i obavezama koje je Bosna i Hercegovina preuzela, Okvir za Ciljeve održivog razvoja u Bosni i Hercegovini utvrđuje i konkretne podciljeve kao i indikatore putem kojih će se napredak mjeriti.

Izradu Okvira su zajednički razvile putem koordinacije relevantne institucije na svim administrativnim razinama u BiH i to ispred Vijeća ministara, Direkcija za ekonomsko planiranje, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (FBiH), Vlada Republike Srpske (RS) i Vlada Brčko Distrikta (BD).

Formirano Vijeće za praćenje implementacije Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja

Vijeće ministara je na istoj sjednici, na kojoj je usvojen Okvir (april 2021.godine), zaključilo da će Direkcija za ekonomsko planiranje jednom godišnje podnositi izvještaj Vijeće ministara BiH o implementaciji Okvira SDG-a. Nadalje, zaključeno je da će prethodna radna grupa djelovati kao Vijeće za praćenje implementacije Okvira ciljeva održivog razvoja (Vijeće). Vijeće se sastoji od predstavnika sa BiH, FBiH, RS i BD nivoa vlasti, a njime kopredsjedavaju UN i Ministarstvo vanjskih poslova. Vijeće je na 1. sjednici održanoj 24. maja 2021. godine donijelo Poslovnik. Neke od definisanih funkcija Vijeća su:

- upravljanje, praćenje, izvještavanje i koordinacija procesa koji se odnose na napredak u implementaciji Okvira,
- praćenje implementacije Okvira kroz uključivanje njegovih elemenata u strateške i provedbene dokumente svakog nivoa vlasti u BiH.
- priprema Godišnjeg izvještaja o implementaciji Okvira i Dobrovoljnog izvještaja
- prikupljanje podataka od institucija nadležnih za implementaciju Okvira i konsultacije sa socio-ekonomskim partnerima, kao što su organizacije civilnog društva, privatni sektor, jedinice lokalne samouprave, akademska zajednica i dr.

"Agenda 2030 je plan djelovanja za ljude, planetu i prosperitet. Njen cilj je da osnaži univerzalni mir u većoj slobodi. Ovaj plan će provoditi sve zemlje i sve zainteresirane strane, djelujući kroz partnerstvo zasnovano na saradnji. Riješeni smo da čovječanstvo oslobodimo tiranije siromaštva i neimaštine, kao i da oporavimo i zaštitimo našu planetu." (Iz rezolucije UN A/RES/70/1)

Konferencija posvećena implementaciji Ciljeva održivog razvoja (SDGs)

Konferencija posvećena implementaciji Ciljeva održivog razvoja (SDGs) održana je u Sarajevu 29. i 30. novembra 2021. godine.

Učesnici konferencije bili su predstavnici institucija odgovornih za provođenje Agende 2030 i koordinaciju politika u pet zemalja regiona, Albaniji, Bosni i Hercegovini (BiH), Crnoj Gori, Sjevernoj Makedoniji i Srbiji. Pored njih, u konferenciji su učestvovali i

predstavnici Ambasade Švedske u BiH, Regionalne škole za javnu upravu (ReSPA) i Ujedinjenih nacija.

Uspostavljen portal SDG indikatora

Bosna i Hercegovina ima zvanični portal za koordinaciju aktivnosti razvoja, proizvodnje i diseminacije indikatora održivog razvoja BiH, na kojem će svim korisnicima biti na raspolaganju ažurirani podaci o statusu globalnih SDG indikatora za BiH. <https://sdg.bhas.gov.ba/>

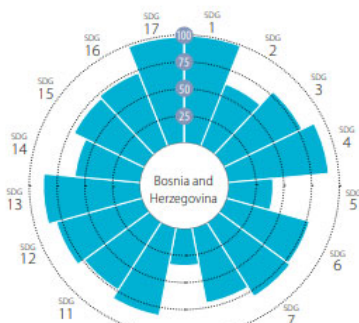

SDG portal je kreirala Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, uz tehničku podršku Ekonomske komisije Ujedinjenih nacija (UNECE).

Budući da su proces pristupanja Bosne i Hercegovine Evropskoj Uniji i provođenje Agende za održivi razvoj do 2030, komplementarni procesi koji se uzajamno jačaju, ovaj projekt će također doprinositi i razvoju i unapređenju zvanične statistike BiH.

PRAVCI RAZVOJA (3)	DOBRA UPRAVA	PAMETAN RAST	DRUŠTVO JEDNAKIH MOGUĆNOSTI
HORIZONTALNE TEME (2)	DA NIKO NE BUDE ZAPOSTAVLJEN		
	LJUDSKI KAPITAL		
AKCELERATORI (13)	3	5	5
POKRETAČI (59)	17	26	16
PODCILJEVI (56)	4	35	17
INDIKATORI (74)	6	45	23

Slika: Prikaz Okvira za implementaciju ciljeva održivog razvoja

Slika: Vrijednost indeksa ciljeva održivog razvoja označava mjesto zemlje između najgoreg (0) i najboljeg ili ciljnog (100) ishoda. Najviše rangirana zemlja prema ovom indeksu je Švedska, s ukupnom vrijednošću indeksa od 85 bodova, što znači da je zemlja je u prosjeku prešla 85% puta do postizanja najboljeg ishoda po svih 17 ciljeva

16,9% kućanstava u BiH je siromašno (2015.g.) Cilj 8,5% (2030.g.) [1.2.1]

Oko 10% djece zaostalo u rastu (2012.g.) cilj 0,0% (2030.g.) [2.2.1]

Oko 18/1000 stanovnika umire od nezaraznih bolesti (2015.g.) cilj 12,1% (2030) [3.4.1]

Žene u prosjeku provedu 8,5 godina školovanja (2018.g.) cilj 12,1% (2030.g.) [4.1.1.a]

Zastupljenost žena u Parlamentu BiH 21% (2018.g.) cilj je 40% 2030 [5.4.1.a]

75% stanovništva koristi pitku vodu iz sustava kojima se sigurno upravlja (2019.g.) Cilj je 90% (2030) [6.1.1]

Skoro 36% energije u krajnjoj potrošnji dolazi od obnovljivih izvora (2018.g.) Cilj je 45% (2030) [7.2.1]

U BiH godišnje se registruje jedno poduzeće na 1.000 15-64 stanovnika (2018.g.) Cilj je 2.5 poduzeća na 1.st (2030) [8.3.2]

BiH izdvaja samo 0,2 % BDP-a za istraživanje i razvoj. Ovo je deset puta manje od EU prosjeka (2015.g.) Cilj je 2% (2030) [9.5.1]

58,8% odraslog stanovništva posjeduje račun u finansijskoj instituciji. Cilj je 80% (2030.g.) [10.1.1.b]

Koncentracija štetnih čestica PM2.5 u gradovima iznosi 34,6 µg/m3. (2019.g.) Cilj je 13 µg/m3 (2030) [11.6.2]

Godišnje se u BiH reciklira 1% generiranog otpada. Cilj je 35% (2030.g.) [12.5.1]

Do 2030.g. 90% JLS imaju usvojene strategije za smanjenje rizika od katastrofa u skladu sa Sendai okvirom [13.1.2.]

2,07% Bosne i Hercegovine čine zaštićena područja. Cilj je da imamo 17% 2030.g. [15.1.2.b]

38% stanovnika je zadovoljno posljednjim iskustvom sa javnim uslugama. Cilj je 70% (2030) [16.6.2]

Jakost statističkih sistema: ocjena metodoloških kapaciteta 70 poena (2018.g.). Cilj 90 poena (2030) [17.19.2]

Infografik: Odabrani SDG indikatori kao i identifikirani zamjenski i prilagođeni koji su obuhvaćeni SDG okvirom u BiH sa ciljnim vrijednostima za 2030.godinu